

УДК 658.5:005.51:005.7:69

Єрістов Денис Миколайович

здобувач ступеня доктора філософії (PhD)

Державного торговельно-економічного

університету

ORCID: 0000-0002-9643-158X

DOI: <https://doi.org/10.25313/3083-7782-2026-6-29>

ОПТИМІЗАЦІЯ ПРОЦЕСІВ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ БУДІВЕЛЬНОЇ КОМПАНІЇ

Анотація. Вступ. Останні роки будівельна галузь України функціонує в умовах воєнних викликів і повоєнної відбудови, що зумовлює нестабільність і ресурсні обмеження. Посилення конкуренції, зокрема з боку міжнародних підрядників, підвищує вимоги до якості управління та прозорості діяльності. У таких умовах конкурентоспроможність визначається насамперед ефективністю організації управлінських процесів, що актуалізує необхідність їх оптимізації для забезпечення стійкого розвитку будівельних компаній.

Мета. Ідентифікація специфіки оптимізації процесів управління конкурентоспроможністю будівельної компанії у воєнний та післявоєнний період та розроблення інтегрованої моделі її забезпечення.

Матеріали і методи. Методологічною основою дослідження є системний та ресурсно-компетентнісний підходи до аналізу специфіки оптимізації процесів управління конкурентоспроможністю будівельних компаній. Інформаційну базу становили наукові публікації, аналітичні матеріали міжнародних організацій щодо відновлення України, офіційні дані будівельного ринку та відкриті корпоративні звіти компаній.

Результати. Сформовано систему принципів оптимізації, що поєднує концептуальні положення з вимірюваними показниками, та узагальнено, що інтеграція управлінських процесів на практиці може забезпечити підвищення ефективності діяльності й створює передумови для зростання конкурентоспроможності будівельної компанії. Запропоновано інтегровану модель оптимізації процесів управління конкурентоспроможністю будівельної компанії.

Висновки. Дослідження обґрунтовує, що конкурентоспроможність будівельної компанії формується як динамічна характеристика під впливом як ресурсів, так і якості управлінських процесів. Обґрунтовано доцільність їх оптимізації на основі системного та процесного підходів із виокремленням стратегічного, операційного, інноваційно-цифрового та ризик-орієнтованого блоків. Показано, що інтеграція цих процесів у єдину управлінську систему забезпечує підвищення ефективності діяльності, стійкості компанії та її конкурентних позицій.

Перспективи. Важливим напрямом подальших досліджень є апробація запропонованої інтегрованої моделі на практиці з використанням даних конкретних підприємств, а також її адаптація до різних типів будівельних компаній та сегментів ринку.

Ключові слова: конкурентоспроможність, будівельна компанія, процеси управління, оптимізація, інтегрована модель, стратегічне управління, ризик-менеджмент, будівельний ринок України.

Copyright © The Author(s).

This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution License 4.0 (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

Постановка проблеми. Останні роки функціонування будівельної галузі України характеризується одночасним впливом воєнних викликів і необхідністю масштабної післявоєнної відбудови, що формує середовище підвищеної складності, нестабільності та ресурсних обмежень для діяльності будівельних компаній. Так, наприклад, за аналітичними матеріалами BDO Україна [1] понад 70% компаній відзначають зростання собівартості будівництва через подорожчання матеріалів і логістики, а близько 55% — дефіцит кваліфікованої робочої сили. Поряд із цим, спостерігається посилення конкурентного тиску. Залучення міжнародних підрядників до реалізації проєктів відбудови, що фінансуються за участю міжнародних фінансових організацій, створює нові вимоги до якості управління, прозорості діяльності та відповідності стандартам. У таких умовах забезпечення конкурентоспроможності будівельної компанії залежить не лише від наявності ресурсів або доступу до ринку, а передусім від здатності ефективно організовувати та координувати внутрішні управлінські процеси. Особливої актуальності набуває проблема ефективного управління в умовах участі у державних і міжнародних програмах фінансування відбудови, де до виконавців висувуються підвищені вимоги щодо прозорості, відповідності стандартам, дотримання термінів і бюджетів. За відсутності належної організації управлінських процесів навіть компанії з достатнім ресурсним потенціалом не можуть повною мірою реалізувати свої можливості та забезпечити стабільний розвиток. Отже, в умовах динамічного та ризиконасиченого середовища постає практична проблема забезпечення ефективної організації процесів управління, яка б дозволяла будівельним компаніям оперативно адаптуватися до змін, раціонально використовувати ресурси, підвищувати результативність діяльності та зміцнювати свої конкурентні позиції. Це зумовлює необхідність дослідження специфіки оптимізації процесів управління конкурентоспроможністю будівельної компанії як ключової передумови підвищення її ефективності та стійкості в умовах післявоєнного відновлення економіки України.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Незважаючи на значну кількість аналітичних матеріалів, у сучасних дослідженнях переважає фокус на повоєнному відновленні [2], макроекономічних показниках розвитку галузі [3], оцінці збитків [4] та ризиків [5], а також визначенні інвестиційних потреб [6]. Водночас питання внутрішньої організації діяльності будівельних компаній, зокрема оптимізації процесів управління конкурентоспроможністю, залишаються недостатньо розкритими. Наявні публікації, як правило, зосереджуються на питаннях ефективності діяльності [7], інноваційного розвитку [8] або стратегічного позиціонування [9] не забезпечуючи комплексного поєднання процесного підходу, інструментів цифровізації та механізмів управління ризиками.

Таким чином, аналіз останніх досліджень і публікацій свідчить про наявність значної аналітичної бази щодо стану будівельного ринку України, однак водночас підтверджує необхідність поглиблення наукових підходів до визначення специфіки оптимізації процесів управління конкурентоспроможністю будівельних компаній з урахуванням умов повоєнного відновлення української економіки.

Метою статті є ідентифікація специфіки оптимізації процесів управління конкурентоспроможністю будівельної компанії у воєнний та післявоєнний період та розроблення інтегрованої моделі її забезпечення.

Матеріали і методи. Методологічною основою дослідження є системний та ресурсно-компетентнісний підходи до аналізу специфіки оптимізації процесів управління конкурентоспроможністю будівельних компаній. Інформаційну базу становили наукові публікації, аналітичні матеріали міжнародних організацій щодо відновлення України, офіційні дані будівельного ринку та відкриті корпоративні звіти компаній.

Виклад основного матеріалу. Слід зазначити, що конкурентоспроможність будівельної компанії не є статичною характеристикою, а формується як результат безперервної взаємодії ресурсного потенціалу, управлінських рішень та впливу зовнішнього середовища. У зв'язку з цим ключовим об'єктом дослідження виступають саме процеси управління, які забезпечують трансформацію наявних ресурсів у стійкі конкурентні переваги. Особливості будівельної діяльності — проєктна організація виробництва, тривалі виробничі цикли, висока капіталомісткість та залежність від зовнішніх факторів — зумовлюють необхідність системного підходу до оптимізації управлінських процесів. У таких умовах оптимізація процесів управління конкурентоспроможністю має розглядатися як цілеспрямована трансформація управлінської системи, спрямована на підвищення ефективності використання ресурсів, скорочення трансакційних витрат і забезпечення адаптивності до змін зовнішнього середовища. Тобто конкурентний потенціал формується не лише під впливом ресурсної забезпеченості, але й завдяки якості організації управлінських процесів.

З позицій системного та процесного підходів управління конкурентоспроможністю будівельної компанії доцільно структурувати за чотирма взаємопов'язаними блоками: стратегічні процеси, операційні процеси, інноваційно-цифрові процеси та процеси ризик-менеджменту (рис. 1). Така класифікація дозволяє не лише формалізувати об'єкти оптимізаційного впливу, але й забезпечити логічну інтеграцію інструментів удосконалення у єдину управлінську модель.

Перший блок становлять стратегічні процеси, які визначають довгострокову траєкторію розвитку компанії та її позиціонування на ринку. До них належать формування корпоративної та конкурентної стратегії, управління портфелем проєктів, інвестиційна політика, політика участі у державних і міжнародних

Рис. 1. Класифікація процесів управління конкурентоспроможністю будівельної компанії, що підлягають оптимізації
Джерело: складено автором

тендерах, а також стратегічне партнерство з інжиніринговими, фінансовими та донорськими структурами. Саме ці процеси забезпечують узгодження ресурсного потенціалу з можливостями ринку та формують основу для підвищення інтегрального показника конкурентного потенціалу. Оптимізація стратегічних процесів передбачає запровадження сценарного планування, регулярний перегляд портфеля замовлень, диверсифікацію напрямів діяльності та формування чіткої політики позиціонування в умовах олігополітичної структури будівельного ринку.

Другий блок охоплює операційні процеси, які безпосередньо пов'язані з реалізацією будівельних проектів і формуванням доданої вартості. Йдеться про управління витратами, логістику постачання, виробниче планування, контроль якості, координацію підрядників та субпідрядників, а також систему внутрішнього фінансового контролю. На думку автора, саме на цьому рівні часто виникають критичні обмеження процесів, пов'язані з дублюванням функцій, затримками постачання, неузгодженістю інформаційних потоків і перевищенням кошторисних показників. Оптимізація операційних процесів має бути спрямована на підвищення продуктивності праці, скорочення тривалості будівельного циклу, мінімізацію транзакційних витрат і забезпечення прозорості використання ресурсів. У проектно-орієнтованій галузі саме ефективність операційного блоку визначає здатність компанії конкурувати за ціною, строками та якістю виконання робіт.

Третій блок становлять інноваційно-цифрові процеси, які в сучасних умовах перетворюються з допоміжного інструмента на стратегічний фактор конкурентоспроможності. Йдеться про впровадження ERP-систем для інтеграції фінансових і виробничих потоків, застосування BIM-технологій для управління життєвим циклом проекту, використання аналітичних платформ для моніторингу ключових показників та управління даними в реальному часі. Цифровізація дозволяє підвищити точність планування, забезпечити прозорість взаємодії з контрагентами, знизити ризик перевитрат і помилок, а також підвищити довіру з боку інвесторів і донорських організацій. У контексті повоєнної відбудови, коли обсяги фінансування будуть значними, а вимоги до прозорості — високими, саме цифрова зрілість компанії стає одним із ключових критеріїв її конкурентоспроможності.

Четвертий блок включає процеси ризик-менеджменту, які інтегрують механізми ідентифікації, оцінки, моніторингу та мінімізації ризиків у всі рівні управління. Умови воєнного стану, коливання валютного курсу, зміни регуляторної політики та фізичні загрози інфраструктурі формують багатовимірне поле невизначеності. Тому управління ризиками має стати не окремою функцією, а наскрізним процесом, що супроводжує стратегічні та операційні рішення. До ключових інструментів належать сценарне планування, диверсифікація портфеля проектів, страхування активів, локалізація постачальників, фінансове хеджування та впровадження систем комплаєнсу при роботі з державними контрактами. Ефективний ризик-менеджмент підвищує стійкість компанії та забезпечує безперервність її діяльності в умовах зовнішніх шоків.

Запропонована класифікація дозволяє сформувати цілісне бачення процесної структури управління конкурентоспроможністю та визначити пріоритетні напрями оптимізації. Важливо підкреслити, що зазначені блоки не функціонують ізольовано: стратегічні рішення визначають параметри операційної діяльності; цифрові інструменти забезпечують інтеграцію та прозорість процесів; ризик-менеджмент формує контур безпеки та стійкості системи. Таким чином, оптимізація має носити комплексний характер і бути

спрямованою на формування інтегрованої моделі управління, здатної забезпечити зростання інтегрального показника конкурентоспроможності.

З огляду на специфіку функціонування будівельного сектору як капіталомісткої, проєктно-орієнтованої та високоризикової галузі, автором запропоновано систему взаємопов'язаних принципів, що забезпечують стратегічну узгодженість, процесну інтеграцію та адаптивність управління (табл. 1).

Представлена у таблиці система принципів оптимізації процесів управління конкурентоспроможністю будівельної компанії є методологічною основою для формування практично орієнтованої моделі підвищення інтегрального показника конкурентного потенціалу. Її наукова цінність полягає у поєднанні концептуального рівня (принципи) з операціоналізованим рівнем (показники реалізації), що дозволяє перейти від декларативного опису напрямів удосконалення до вимірюваної управлінської системи.

Таблиця 1

**Принципи оптимізації процесів управління конкурентоспроможністю
будівельної компанії**

№	Принцип	Змістовна характеристика	Управлінська спрямованість
1	Системність	Інтеграція стратегічних, операційних, фінансових та кадрових процесів у єдину архітектуру управління	Узгодження рішень між рівнями управління
2	Процесна орієнтація	Оптимізація наскрізних бізнес-процесів	Скорочення тривалості та вартості процесів
3	Стратегічна узгодженість	Підпорядкування процесів реалізації довгострокової стратегії	Узгодження бюджету, інвестицій, кадрової політики
4	Ризик-орієнтованість	Інтеграція системи ризик-менеджменту	Сценарне планування та диверсифікація
5	Цифрова трансформація	Використання ERP, BIM, аналітики	Автоматизація та прозорість процесів
6	Адаптивність	Розвиток динамічних спроможностей	Організаційне навчання та реконфігурація ресурсів

Джерело: розроблено автором

Принцип системності відображає необхідність розгляду будівельної компанії як інтегрованої соціально-економічної системи, у межах якої стратегічні, операційні, фінансові та кадрові підсистеми функціонують у взаємозалежному режимі. Його реалізація спрямована на усунення функціональних розривів і підвищення узгодженості рішень, що є передумовою стабільності розвитку та зростання стратегічної ефективності.

Принцип процесної орієнтації ґрунтується на сучасній концепції управління бізнес-процесами (BPM) та передбачає концентрацію на ефективності наскрізних процесів створення вартості. Для будівельної галузі, де проєктна діяльність характеризується складною координацією ресурсів, цей принцип забезпечує скорочення тривалості будівельного циклу, мінімізацію перевитрат і підвищення продуктивності.

Принцип стратегічної узгодженості забезпечує відповідність операційних та фінансових рішень довгостроковій стратегії позиціонування компанії. В умовах післявоєнної реконструкції це особливо важливо з огляду на необхідність інтеграції у державні та міжнародні програми фінансування.

Принцип ризик-орієнтованості відображає адаптацію управління до умов високої невизначеності. Його сутність полягає в інтеграції процедур ідентифікації, аналізу та мінімізації ризиків у всі рівні управління. Для будівельних компаній, що працюють в умовах військового стану, це означає формування системи сценарного планування, диверсифікації портфеля та страхування активів.

Принцип цифрової трансформації визначає технологічну основу сучасної конкурентоспроможності. Впровадження ERP-, BIM- та аналітичних систем створює передумови для підвищення прозорості, точності планування та інтеграції інформаційних потоків.

Принцип адаптивності та розвитку динамічних спроможностей є інтегруючим, оскільки забезпечує здатність компанії реконфігурувати ресурси, освоювати нові технології та змінювати бізнес-модель у відповідь на трансформацію зовнішнього середовища. Його реалізація сприяє формуванню довгострокових конкурентних переваг, що виходять за межі короткострокових операційних результатів.

Таким чином, представлена система принципів формує методичну основу інтегрованої моделі оптимізації процесів управління конкурентоспроможністю будівельної компанії. Її використання забезпечує:

- узгодження стратегічного та операційного рівнів управління;
- формалізацію механізму підвищення інтегрального показника конкурентного потенціалу;
- можливість кількісного вимірювання ефективності впроваджених змін;

- створення передумов для подальшого економіко-математичного моделювання приросту конкурентоспроможності.

Подальше обґрунтування інтегрованої моделі оптимізації забезпечує цілеспрямовану зміну параметрів цієї системи шляхом удосконалення стратегічних, операційних, цифрових та ризик-орієнтованих процесів управління (рис. 2).

Рис. 2. Інтегрована модель оптимізації процесів управління конкурентоспроможністю будівельної компанії
Джерело: складено автором

Методологічною основою запропонованої моделі виступає системний підхід, відповідно до якого конкурентоспроможність розглядається як результат взаємодії ресурсів, компетентностей, організаційних процесів і зовнішнього середовища. У цій логіці модель оптимізації повинна забезпечувати не ізольоване вдосконалення окремих функцій, а їх інтеграцію у цілісну архітектуру управління. Відтак центральним елементом моделі виступає конкурентоспроможність як інтегральний результат, тоді як управлінські процеси формують механізм її досягнення та підвищення.

Структурно інтегрована модель базується на взаємозв'язку «ресурси — процеси — результати — інтегральний показник». На першому рівні знаходяться ресурси та ключові компетентності компанії: фінансові, виробничі, кадрові, технологічні та інституційні. Саме вони формують потенційну можливість створення конкурентних переваг. Однак сам по собі ресурсний потенціал не гарантує високих позицій на ринку, якщо він не трансформується через ефективні управлінські процеси. Тому другий рівень моделі охоплює систему стратегічних, операційних, інноваційно-цифрових та процесів ризик-менеджмент, які забезпечують перетворення ресурсів у конкретні результати діяльності.

На третьому рівні відображаються результати функціонування системи: економічна ефективність, скорочення витрат, підвищення якості виконання робіт, своєчасність реалізації проєктів, рівень участі у державних і міжнародних програмах, фінансова стійкість та репутаційна надійність. Саме ці показники формують конкурентний профіль компанії та визначають її позицію в галузевій структурі. Узагальненням результативності виступає інтегральний показник конкурентоспроможності, який у межах моделі розглядається як цільовий індикатор, чутливий до змін у системі управління. В подальших дослідженнях автора буде детальніше наведено методологію розрахунку показника.

Інтегрованість моделі полягає у поєднанні різнорівневих процесів у єдиний контур управління. Стратегічні рішення щодо позиціонування та портфельної політики визначають параметри операційної діяльності; цифрові інструменти забезпечують інформаційну прозорість і контроль виконання; ризик-менеджмент створює захисний механізм стабільності системи. Взаємодія цих елементів формує замкнений цикл управління: планування — реалізація — моніторинг — коригування. Таким чином, модель набуває динамічного характеру та передбачає постійне вдосконалення на основі зворотного зв'язку.

Особливістю запропонованої моделі є її орієнтація на розвиток динамічних спроможностей. Умови повноенної трансформації економіки України характеризуються високою турбулентністю, зміною регуляторних правил, коливанням попиту та посиленням конкуренції з боку міжнародних компаній. У таких умовах стійкість конкурентоспроможності забезпечується не стільки статичними ресурсами, скільки здатністю компанії до інтеграції, реконфігурації та швидкого освоєння нових можливостей. Саме тому модель передбачає механізм постійного перегляду стратегічних орієнтирів і коригування операційних параметрів залежно від змін зовнішнього середовища.

З методичної точки зору інтегрована модель оптимізації дозволяє поєднати якісні характеристики управління з кількісними показниками оцінювання. Через систему показників кожен принцип оптимізації набуває вимірюваного виміру, що створює передумови для розрахунку приросту інтегрального показника конкурентоспроможності. Таким чином, модель стає основою для подальшого економічного обґрунтування ефективності управлінських змін і дає можливість здійснювати порівняльний аналіз результатів до і після впровадження оптимізаційних заходів.

Висновки і перспективи подальших досліджень. У ході дослідження сформовано методичну основу оптимізації процесів управління конкурентоспроможністю будівельної компанії, що дозволило перейти від описового аналізу її стану до обґрунтування цілеспрямованих управлінських змін. Конкурентоспроможність у сучасних умовах розвитку будівельної галузі України розглядається як динамічна характеристика, яка формується під впливом управління і визначається не лише обсягом та структурою ресурсів, а передусім якістю організації стратегічних, операційних, цифрових і ризик-орієнтованих процесів.

У цьому контексті систематизовано концептуальні принципи оптимізації, які забезпечують узгодженість елементів управлінської системи та формують логіку її трансформації. Відповідно до цих принципів структуровано процеси управління, що підлягають оптимізації, з виокремленням стратегічного, операційного, інноваційно-цифрового та ризикового блоків, взаємодія яких визначає здатність компанії формувати та реалізовувати конкурентні переваги. На цій основі розроблено інтегровану модель оптимізації процесів управління конкурентоспроможністю будівельної компанії, яка відображає механізм трансформації ресурсного потенціалу у результати діяльності через узгоджену систему управлінських процесів. Запропонована модель забезпечує підвищення керованості діяльності підприємства, сприяє зміцненню його фінансової та інституційної стійкості, а також створює умови для зростання інтегрального показника конкурентоспроможності в умовах післявоєнної реконструкції та структурної модернізації будівельної галузі України.

Важливим напрямом є апробація запропонованої інтегрованої моделі на практиці з використанням даних конкретних підприємств, а також її адаптація до різних типів будівельних компаній та сегментів ринку. Саме цьому будуть присвячені подальші дослідження автора.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ФІНАНСУВАННЯ: Автори не отримували фінансування для цього дослідження.

ЗАЯВА ПРО ДОСТУПНІСТЬ ДАНИХ: Не застосовується.

КОНФЛІКТ ІНТЕРЕСІВ: Автори заявляють про відсутність конфлікту інтересів.

Література

1. Будівельний ринок України 2024 року. *BDO Ukraine*. URL: <https://www.bdo.ua/uk-ua/insights-2/information-materials/2024/ukrainian-construction-market-in-2024> (дата звернення: 18.04.2026).
2. Дугінець Г. В., Колодко Н. С. Державно-приватне партнерство у сфері інноваційного будівництва: міжнародний досвід повоєнної відбудови. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки»*. 2026. № 1. DOI: <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2026-1-11874>
3. Паламарчук О., Петришина С. Аналіз факторів конкурентоспроможності будівельних підприємств України. *Економіка та суспільство*. 2023. № 57. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-57-99>
4. Звіт про прямі збитки інфраструктури від руйнувань внаслідок військової агресії Росії проти України станом на початок 2024 року [Електронний ресурс]. URL: https://kse.ua/wp-content/uploads/2024/04/01.01.24_Damages_Report.pdf (дата звернення: 08.04.2026).

5. Макуха Р.С. Управління ризиками будівельної галузі в Україні. *Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу*. 2024. № 2 (58). С. 39–44. DOI: [https://doi.org/10.26642/pbo-2024-2\(58\)-39-44](https://doi.org/10.26642/pbo-2024-2(58)-39-44)
6. П'ятночка Б.В. Аналіз інституційних засад регулювання інвестиційної привабливості будівельних підприємств. *Академічні візії*. 2025. № 50. URL: <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/2569> (дата звернення: 19.04.2026).
7. Назаренко І.М., Завора О.М. Діагностика діяльності будівельних підприємств в Україні: стан, проблеми та виклики. *Актуальні питання економічних наук*. 2025. № 16. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17468084>
8. Прокопенко Н., Циба О. Адаптація зарубіжного досвіду управління інноваційним розвитком вітчизняних будівельних підприємств. *Київський економічний науковий журнал*. 2025. № 9. С. 230–238. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-765X/2025-9-31>
9. Ткаченко Т.П., Тульчинська С.О. Особливості управління економічною безпекою будівельних підприємств у воєнний період. *Economic Synergy*. 2023. № 3. С. 192–201. DOI: <https://doi.org/10.53920/ES-2023-3-14>

References

1. BDO Ukraine. (2024). *Ukrainian construction market in 2024*. <https://www.bdo.ua/uk-ua/insights-2/information-materials/2024/ukrainian-construction-market-in-2024>
2. Duginets, G., & Kolodko, N. (2026). Derzhavno-privatne partnerstvo u sferi innovatsiinoho budivnytstva: Mizhnarodnyi dosvid povoiennoi vidbudovy [Public-private partnership in innovative construction: International experience of post-war recovery]. *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal "Internauka". Seriya: "Ekonomichni nauky"*, (1). <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2026-1-11874>
3. Palamarchuk, O., & Petryshyna, S. (2023). Analiz faktoriv konkurentospromozhnosti budivelnikh pidpriemstv Ukrainy [Analysis of competitiveness factors of construction enterprises of Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo*, (57). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-57-99>
4. Kyiv School of Economics. (2024). *Zvit pro priami zbytky infrastruktury vid ruinuvan vnaslidok viiskovoi ahresii Rosii proty Ukrainy stanom na pochatok 2024 roku* [Report on direct infrastructure losses due to Russia's military aggression against Ukraine as of early 2024]. https://kse.ua/wp-content/uploads/2024/04/01.01.24_Damages_Report.pdf
5. Makukha, R.S. (2024). Upravlinnia ryzykamy budivelnoi haluzi v Ukraini [Risk management in the construction industry of Ukraine]. *Problemy teorii ta metodologii bukhgalterskoho obliku, kontroliu i analizu*, (2), 39–44. [https://doi.org/10.26642/pbo-2024-2\(58\)-39-44](https://doi.org/10.26642/pbo-2024-2(58)-39-44)
6. Piatnochka, B.V. (2025). Analiz instytutsiinykh zasad rehuliuвання investytsiinoi pryvabyvosti budivelnikh pidpriemstv [Analysis of institutional foundations for regulating the investment attractiveness of construction enterprises]. *Akademichni vizii*, (50). <https://academy-vision.org/index.php/av/article/view/2569>
7. Nazarenko, I.M., & Zavora, O.M. (2025). Diahnostyka diialnosti budivelnikh pidpriemstv v Ukraini: Stan, problemy ta vyklyky [Diagnostics of construction enterprises in Ukraine: State, problems and challenges]. *Aktualni pytannia ekonomichnykh nauk*, (16). <https://doi.org/10.5281/zenodo.17468084>
8. Prokopenko, N., & Tsyba, O. (2025). Adaptatsiia zarubizhnogo dosvidu upravlinnia innovatsiynym rozvytkom vitchyznianskykh budivelnikh pidpriemstv [Adaptation of foreign experience in managing innovative development of domestic construction enterprises]. *Kyivskyi ekonomichnyi naukovyi zhurnal*, (9), 230–238. <https://doi.org/10.32782/2786-765X/2025-9-31>
9. Tkachenko, T.P., & Tulchynska, S.O. (2023). Osoblyvosti upravlinnia ekonomichnoiu bezpekoiu budivelnikh pidpriemstv u voiennyi period [Features of economic security management of construction enterprises during wartime]. *Economic Synergy*, (3), 192–201. <https://doi.org/10.53920/ES-2023-3-14>

Дата першого надходження статті до видання: 01.05.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 25.05.2026

Дата публікації: 01.06.2026

Yeristov Denys*Postgraduate Student of the
State University of Trade and Economics*

OPTIMIZATION OF COMPETITIVENESS MANAGEMENT PROCESSES IN A CONSTRUCTION COMPANY

Summary. *Introduction.* In recent years, the construction industry of Ukraine has been operating under wartime challenges and post-war recovery conditions, leading to instability and resource constraints. Increasing competition, particularly from international contractors, raises requirements for management quality and transparency. Under such conditions, competitiveness is primarily determined by the efficiency of management processes, which emphasizes the need for their optimization to ensure sustainable development of construction companies.

Purpose. To identify the specific features of optimizing competitiveness management processes of a construction company in wartime and post-war periods and to develop an integrated model for its provision.

Materials and methods. The methodological basis of the study is the systemic and resource-based competence approaches to analyzing the specifics of optimizing competitiveness management processes of construction companies. The information base includes scientific publications, analytical materials of international organizations on Ukraine's recovery, official data of the construction market, and open corporate reports. The study applies methods of analysis and synthesis, classification, comparative analysis, and graphical methods.

Results. A system of optimization principles has been developed that combines conceptual provisions with measurable indicators, and it has been concluded that the integration of management processes in practice can improve operational efficiency and create the conditions for increasing a construction company's competitiveness. An integrated model for optimizing the management processes of a construction company's competitiveness is proposed.

Conclusions. The study demonstrates that a construction company's competitiveness is a dynamic characteristic shaped by both resources and the quality of management processes. The feasibility of optimizing these processes based on systemic and process-oriented approaches is substantiated, with a distinction made between strategic, operational, innovation-and-digital, and risk-oriented components. It is demonstrated that integrating these processes into a unified management system enhances operational efficiency, the company's sustainability, and its competitive position.

Prospects. An important direction for further research is the practical testing of the proposed integrated model using data from specific enterprises, as well as its adaptation to different types of construction companies and market segments.

Key words: competitiveness, construction company, management processes, optimization, integrated model, strategic management, risk management, digitalization, construction market of Ukraine.